

PER EMAIL: locatieprofielenevenementen@utrecht.nl

Gemeente Utrecht
t.a.v. locatieprofielen evenementen
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Stichting Wilhelminapark e.o.
Mecklenburglaan 12
3581 NW UTRECHT

Utrecht, 9 maart 2020

betreft Reactie op locatieprofiel Wilhelminapark

Geachte gemeentebestuurders,

Het bestuur van de Stichting Wilhelminapark e.o. (hierna: de stichting) maakt graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op het concept-locatieprofiel voor het Wilhelminapark.

De stichting zal eerst ingaan op haar doelstelling, de samenwerking met de gemeente en de zorg die zij heeft over de draagkracht van het park, mede naar aanleiding van een aantal onderzoeken die bij de gemeente bekend zijn. Vervolgens zal zij haar reactie geven op het concept-locatie profiel.

Doestelling stichting

De stichting heeft tot doel: de instandhouding van de monumentale, culturele, landschappelijke en ecologische waarden van het groengebied Wilhelminapark, Emmalaan, Hogelandse Park en het Rosarium.

Of anders gezegd: hoe houden we dit prachtige bijna 125 jaar oude groengebied duurzaam in stand voor de toekomst?

Samenwerking met de gemeente

Vanuit dat perspectief is de stichting ruim 25 jaar gesprekspartner van de gemeente over allerlei onderwerpen die het Wilhelminapark en omgeving aangaan. De stichting is betrokken geweest bij de vaststelling van diverse bestemmingsplannen voor zover ze het parkgebied aangaan. Op initiatief van de stichting vindt jaarlijks een integraal overleg plaats met de diverse afdelingen van de gemeente die te maken hebben met het parkgebied (groen, erfgoed, handhaving, evenementen, verkeer, waterhuishouding). Er is jaarlijks overleg met de wijkwethouder. De stichting onderhoudt nauw contact met wijkbureau Oost en op praktisch niveau is veel overleg met de mensen van de gemeente die dagelijks in het park werkzaam zijn.

Draagkracht van het park is eindig

De aanspraken op het park zijn de afgelopen 15 jaar enorm toegenomen. Steeds meer en steeds grotere evenementen vinden plaats in het park, terwijl ook het gewone bezoek aan het park toeneemt.

Het is enerzijds goed om te zien dat dat er genoten wordt van het groen. Tegelijkertijd is het van belang dat de gemeente zich realiseert dat de draagkracht van het park eindig is.

Het park is ontworpen, bestemd en ingericht voor kleinschalige recreatie en natuurbeleving. Het park is niet bestemd en geschikt voor grootschalige evenementen en is ook niet ingericht als evenemententerrein. De monumentale bomen, grasvelden en struikenpartijen zijn kwetsbaar en niet geschikt voor het opvangen van grote mensenmassa's, het gebruik van voertuigen of het opzetten van grote tenten, tribunes en podia. Ook aan- en afvoer van materiaal en mensenmassa's kan niet geschieden zonder schade toe te brengen aan het park, zoals divers bodemonderzoek uitwijst.

Conclusies onderzoeksrapporten nopen tot terughoudend beleid t.a.v. evenementen in het park.

De stichting wijst op de conclusies van het in opdracht van de gemeente Utrecht opgestelde deskundigenrapport d.d. 24 april 2014 van Boomtotaalzorg naar de indringingsweerstand (verdichting) van de bodem op de grote weide en de gevolgen daarvan voor de wortelontwikkeling van de bomen. Een kopie van dit rapport wordt meegezonden (**bijlage 1**). Uit dit onderzoek blijkt dat de luchtdoorlatendheid in de ondergrond bij de bomen slecht tot zeer slecht is. Op 98 punten in de grote weide is de indringingsstand gemeten. Slechts in 10% van de metingen is de indringingsweerstand zodanig dat een ongestoorde wortelontwikkeling van de bomen nog mogelijk is (indringingsweerstand beneden de 2 MPa/cm²). In 16% van de gevallen is sprake van een afnemende wortelontwikkeling (indringingsweerstand tussen 2,0 en 2,5 MPa/cm²). Maar liefst in 74% van de gevallen is sprake van een zodanige indringingsweerstand dat de wortelontwikkeling moeizaam tot onmogelijk is.

Vier jaar later blijkt de situatie simpelweg verder verslechterd. Op 15 mei 2018 is een nieuw onderzoek verschenen van Boomtotaalzorg (**bijlage 2**). De conclusie in dit rapport is dat de indringingsweerstand sinds 2014 duidelijk is toegenomen en dat het wortelstagnatie veroorzaakt.

Het gevolg van wortelstagnatie is taksterfte en uiteindelijk vroegtijdige uitval van bomen. Ook worden bomen bevattelijker voor ziekten. Zeker in een tijd waarin het aantal boomziekten en het daardoor afsterven van bomen aanzienlijk toeneemt, is het van groot belang dat de omstandigheden waarin de bomen zich bevinden optimaal zijn. De toenemende bodemverdichting, die wordt veroorzaakt door het intensieve gebruik ervan, staat hier haaks op.

De meetresultaten nopen tot een zeer terughoudend beleid bij de inzet van het park voor evenementen, zeker als het gaat om grotere evenementen.

Reactie van de stichting op het concept locatieprofiel. Wilhelminapark

Gedegen visie vanuit groen en ecologie wordt gemist.

Het locatiebeleid is geformuleerd vanuit de idee dat er behoefte is aan meer buitenevenementen. Uit de stads- en buurgesprekken die de gemeente in het kader van het locatiebeleid organiseerde, bleek deze behoefte bij omwonenden geenszins en voor grote evenementen in de stadsparken is vanuit omwonenden al helemaal geen draagvlak.

Verder is het uitgangspunt van het locatiebeleid dat evenementen goed verdeeld moeten worden over de stad. Geen NIMBY-praktijken. Iedereen moet zo af en toe tegen een beetje overlast kunnen.

Om kort op dat laatste in te gaan. De stichting is het er zeker mee eens dat een NIMBY-houding niet de juiste houding is in de samenleving. In het kader van evenementenbeleid benadrukt de stichting dat de condities voor behoud van het kwetsbare groen de eerste overweging dient te zijn van het evenementenbeleid voor parken. En dat staat in principe los van wensen van omwonenden en organisatoren van evenementen.

De stichting mist in het geformuleerde beleid een gedegen visie vanuit groen en ecologie. In deze tijd van klimaatverandering, kennis over de kwetsbaarheid van het groen en tegelijkertijd over het belang van groene longen in de stad, zou verwacht mogen worden dat juist dat een vertaling vindt in het beleid. Een vertaling in die zin dat voorzichtig wordt omgesprongen met het weinige groen dat er is in een verstedelijkte omgeving als de stad Utrecht. En dat beleid wordt geformuleerd vanuit het perspectief van behoud van het groen, vanuit de vraag hoe we onze parken ook voor de lange termijn vitaal houden.

Het door de gemeente gevraagde ecologisch advies aan Tauw is niet toereikend voor een goede beoordeling vanuit het perspectief van het groen. De opdracht aan Tauw (maken van een eerste inschatting van aanwezige beschermde natuurwaarden) is daarvoor te beperkt. Tauw merkt zelf al op dat op diverse punten nader onderzoek nodig is om echt uit te sluiten of sprake is van beschermde natuurwaarden.

Bovendien gaat het niet alleen om beschermde natuurwaarden. Het gaat om behoud van groene longen, van een uniek stadspark met wel 100 boomsoorten en nog een groot aantal monumentale bomen. Al zou in het geheel geen sprake zijn van door de wet beschermde flora en fauna, dan nog is het groen van onschatbare waarde in de stad.

Het is duidelijk dat de onderzoeksresultaten van Boomtotaalzorg over de verdichting op de grote weide niet zijn gedeeld met Tauw. Tauw merkt in haar rapport (pag 36) op: *De gazons worden al veel betreden. Effecten door betreding op het gazon wordt daarom als klein ingeschat met een relatief korte herstelperiode.*

Deze opmerking is niet goed te begrijpen. Dat staat lijnrecht tegenover de metingen en de daarop gebaseerde conclusies in de rapportages van Boomtotaalzorg.

De gemeente is op grond van het bodemonderzoek ter plaatse bekend dat het grote gazon in het zuiden van het park in een verzwakte staat is vanwege de verdichting van de grond en dat de conclusie van Tauw niet juist kan zijn. En het beleid zou gericht moeten zijn op het bevorderen van een verantwoord en duurzaam beheer van het Wilhelminapark.

Tauw omschrijft in haar rapport op pagina 6 een evenement als volgt: *"een activiteit waarbij het gebruik intensiever/groter is dan het reguliere gebruik van het gebied. In de regel zijn dit activiteiten met meer dan 500 bezoekers"*. Volgens het concept locatieprofiel zijn voor het Wilhelminapark evenementen van meer dan 2500 mensen mogelijk. Een bovengrens is niet gesteld. Over evenementen van een dergelijk grote omvang wordt in het rapport van Tauw niet gesproken en de effecten daarvan zijn dus ook niet meegewogen.

Er is geen sprake geweest van een integrale toets van het beleid.

Het evenementenbeleid lijkt niet integraal te zijn getoetst door de verschillende afdelingen van de gemeente die bij het park betrokken zijn. Hiervoor is al gesproken over een visie op groen. De afdeling groen lijkt niet betrokken te zijn geweest bij het beleid.

Het Wilhelminapark is sinds 2002 een Rijksmonument. Uit het concept-locatieprofiel blijkt niet dat dit gegeven enige rol van betekenis heeft gespeeld in de gemaakte afwegingen. Niet blijkt dat de afdeling erfgoed bij het opstellen van het beleid is betrokken. Een duurzamer beleid is nodig voor de instandhouding van het park. En dat klemt des te meer, omdat het park een rijksmonument is.

Het locatieprofiel staat haaks op ontwikkelingen die het park zou moeten ondergaan wil het voor de toekomst als rijksmonument en groen stadshart behouden blijven. De ecologische waarden worden door het locatieprofiel juist extra aangetast.

Tijdens het buurtgesprek werd meegedeeld dat advies is gevraagd aan een hoogleraar die evenementen, marketing en communicatie bestudeert. Op de vraag of ook expertise, bijvoorbeeld van de Wageningse universiteit is ingehuurd over de vraag naar de gevolgen van het intensieve gebruik op de verdichting van de grond en de algehele vitaliteit van het park, werd meegedeeld dat dat niet het geval was. Dat is een gemiste kans.

Het nieuwe evenementenprofiel: te weinig begrensd, past niet bij het karakter van en is beschadigend voor het park

- Het park is een klein publiekspark vooral bedoeld voor kleinschalige recreatie en groenbeleving en moet ook vooral voor dat doel worden gebruikt. Commercieel gebruik en grote evenementen passen niet bij dat karakter.
- Ook versterkt geluid past niet bij het karakter van groenbeleving. Het aantal dagen dat in het kader van evenementen versterkt geluid mag worden geproduceerd dient tot een minimum te worden beperkt.
- De maximale geluidsbelasting van de bronvermogens (120 dB(A) en 130 dB(A) en ook de toegestane maximale geluidsbelasting op de gevels zijn te hoog. Er is geen enkele noodzaak voor zoveel geluid. De afstand tot publiek is steeds maar beperkt.
- Het is niet aanvaardbaar dat het aantal evenementen met minder dan 500 personen geen maximum kent en dat dergelijke evenementen niet meetellen in het maximum aantal evenementendagen. Op grond van dit beleid kan elke dag een dergelijk evenement plaatsvinden, ook met versterkt geluid. Als men maar net beneden de maximale grenzen van bronvermogen en geluidsbelasting op de gevel blijft.
- Het park is ongeschikt voor grote evenementen. De monumentale bomen, grasvelden en struikenpartijen zijn kwetsbaar en niet geschikt voor het opvangen van grote mensenmassa's, het gebruik van voertuigen of het opzetten van grote tenten, tribunes en podia. Ook aan- en afvoer van

materiaal en mensenmassa's kan niet geschieden zonder schade toe te brengen aan het park. De conclusies van de rapportages van Boomtotaalzorg spreken hier voor zich. Het is een misvatting dat rijplaten het inklinken voorkomen.

- Het is onaanvaardbaar dat er geen bovengrens wordt gesteld aan het aantal grotere evenementen die per jaar zouden mogen worden toegelaten. Gelet op de rapportages van Boomtotaalzorg moet bovendien het maximum aantal bezoekers per evenement in het Wilhelminapark op 500 worden gesteld.
- In het profiel is ten onrechte gesteld dat het grote grasveld ca 11.000m² is. Daarmee wordt immers gesuggereerd dat een dergelijk oppervlakte beschikbaar is voor grotere evenementen. Onder de boomkruinen mogen echter geen mensenmassa's staan en mag geen zwaar materiaal worden geplaatst. Het te gebruiken deel ligt tussen 6.000 en 7.000 m².
- Gelet op de schadelijke gevolgen van inklinken en verdichting van de grond moet het gebruik van voertuigen en ander zwaar materiaal (podia, generatoren, toiletten etc.) op onverharde delen in het park niet meer worden toegestaan.
- De gemeente hanteert een hersteltijd voor het gazon van 3 weken. Het gazon heeft zich in de afgelopen jaren in het geheel niet meer hersteld. De schade van een aantal grote evenementen is nu nog te zien.
- Er wordt in het beleid gemakkelijk aan voorbijgegaan dat de druk op het park al bijzonder hoog is. Vooral in de maanden half april tot en met half oktober wordt het zeer intensief gebruikt voor dagrecreatie, wat al een (te) zware belasting is voor het groen. De ervaring leert dat evenementen in dezelfde periode worden georganiseerd.

Voor behoud van het Wilhelminapark – en mogelijk ook voor andere Utrechtse parken- acht de stichting het noodzakelijk dat de locatieprofielen worden aangepast. Het beleid ten aanzien van evenementen in parken dient in de eerste plaats te worden geformuleerd vanuit het perspectief van zorg voor en behoud van het groen op de lange termijn. Daar is onvoldoende bij stilgestaan.

Wat betreft het Wilhelminapark betekent dat een maximale grootte van 500 personen per evenement, een begrenzing van het aantal evenementen en geen zwaar materiaal op onverharde delen. Dat is dringend nodig om dit prachtige groene monument voor de toekomst te behouden.

Met vriendelijke groet,
Namens de Stichting Wilhelminapark e.o.

M.A.H. Wijn
(voorzitter)
michelwijn@hotmail.com

M.J.M. ten Voorde
(secretaris)
tenvoorde@stadhouders.nl